

„Jalutuskäik galeriides“

/...../

Andro Kööp ja Elizabeth Taylor

Andro Kööbi näitus „Sa pead minuga abielluma“ Draakoni galeriis 30. I – 11. II.

Tegemist on väga mitmekülgse kunstnikuga. Mille kõigega ta pole tegelnud: disainiga, moeja tarbekunstiga, ka kujutava kunstiga. 1988. aastal lõi ta rühmituse Neoeksprepost, mis oli meil tekkinud neopopi üks esimesi ilminguid. Ei tea, kas põhjuseks oli aasta varem Andy Warholi surm, kuid paljudel Euroopa maadel puhkes uue popkunsti laine. Algatati vaidlus, kas popkunst sündis Ameerikas või Inglismaal. Igal juhul on see angloameerikalik nähtus.

Andro Kööp osales ka 1988. aastal vist juba legendaarsel noortenäitusel „Ma pole kunagi käinud New Yorgis“. 2004. aastal korraldas ta aga Pärnus näituse pealkirjaga „Ma olen käinud N.Y-s“. Nüüd siis näitus suurest filmilegendist **Elizabeth Taylorist**. Lugesin külalisteraamatust (hea, et galerii seda omaaegset kommet jätkab: täidab see ju omamoodi netikommentaari rolli) ühe Taylori vihkaja arvamust, et Andro Kööp on „Taylori maniakk“. Tõepoolest: maale saadavad rebitud ajaleheväljalõiked staari elust ja rollidest, ka maalidel on näitlejannat kujutatud mitmetes tuntud rollides. Professionaalsele maalikunstnikule võivad Kööbi maalid tunduda diletantlikud, kuid eksisteerib ka bad painting, kus teadlikult eiratakse klassikalise maali reegleid. Antud juhul vastandubki Kööbi stiil klantspiltidele.

Liz Taylori elu oli väga värvikas: oli glamuuri ja palju mehi. **Richard Burtoniga** jõudis ta lausa kaks korda abiellus olla. Ühel maalil figureerib ka **Elvis Presley**, kes tahab temaga abielluda. Millest siis kõneleb näituse pealkiri? Ega ometi sellest, et Liz andis järele igale nõudmisele? Nagu juhuslikult toodi näitusega samal ajal Estonias lavale Händeli barokkooper „Julius Caesar“, kus on keskne liin Caesari ja Kleopatra tormilisel suhtel. Kööp oleks võinud ka seda motiivi ära kasutada.

Elizabeth Taylor oli vaieldamatult popikoon. Nüüd Kööbi „maniakaalsusest“, mille peale üks näitusekülastaja vihastas. On see ikka hommage või lihtsalt järelehüüe mullu meie hulgast lahkunud Elizabeth Taylorile. Kardan, et näitust tuleb pigem võtta samas võtmes nagu **Andy Warholi** seeriaid popstaaridest kuni pop-poliitikuteni. See pole ka camp, mis Susan Sontagi tõlgenduses on „luhtunud tõsidus“. Kindlasti on Kööp nautinud Taylori osalusel valminud filme, kuid, säilitanud teatud distantsi, saab ta väga hästi aru, et tegemist on massikultuuri produktiga. Igal juhul tajusin ma mõningast ironiat, ehk isegi massikultuurilise maitse üle irvitamist.

Ants Juske